

UNIwersytet
Warszawski

Wydział Biologii
Instytut Biologii Funkcjonalnej i Ekologii
Zakład Ekologii

Dr hab. inż. Robert W. Mysłajek, prof. ucz.

Warszawa, 6 lutego 2023 r

Dominik Rozkrut

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
Aleja Niepodległości 208
00-925 Warszawa

Szanowny Panie Prezesie,

Dane z Roczników Statystycznych są ważnym źródłem informacji dla każdego obywatela, a także dla instytucji zajmujących się zarządzaniem środowiskiem na różnych szczeblach administracji państwowej oraz samorządowej, dla jednostek naukowych, przedsiębiorstw i organizacji społecznych. Z uwagi na możliwość automatycznego tłumaczenia dokumentów w wersji pdf na dowolne języki, dane zamieszczone w Rocznikach Statystycznych są również dostępne dla wszystkich zainteresowanych osób i jednostek zagranicznych, w tym naukowych. Tym bardziej więc niezmiernie ważne jest by zawarte tam informacje były prawdziwe.

Co roku Główny Urząd Statystyczny zamieszcza w Roczniku Statystycznym Ochrona Środowiska informacje o liczebności populacji wilka, rysia i niedźwiedzia w Polsce (str. 126 -127). Jako źródło tych informacji podawana jest Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (GDOŚ). Jednak, zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, a także podległe jej regionalne dyrekcje ochrony środowiska, nie są zobowiązane do oceny liczebności gatunków chronionych, zatem nie posiadają do tego ani odpowiednich narzędzi, ani przeszkolonego personelu, ani przeznaczonych na ten cel środków finansowych. Na potrzeby

Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych
ul. Żwirki i Wigury 101, 02-089 Warszawa
tel.: 22 55 26 712, faks: 22 55 41 106
e-mail: r.myslajek@uw.edu.pl
<http://www.biol.uw.edu.pl>

sprawozdania do GUS starają się one pozyskać dane o liczebności dużych drapieżników z różnych źródeł, takich jak Polski Związek Łowiecki, czy Lasy Państwowe. Tymczasem żadna z tych instytucji również nie jest powołana do monitoringu gatunków chronionych, tym bardziej tak trudnych do policzenia jak duże ssaki drapieżne. Nie mają do tego kompetencji, narzędzi ani opartej na naukowych podstawach metodyki. Dlatego informacje pozyskiwane z tych jednostek nie mają żadnej wartości merytorycznej i określane są zarówno przez naukowców, jak i Komisję Europejską, jako szacunki oparte na przypuszczeniach (*guesstimates*)

Pragniemy zwrócić uwagę, że jedyną instytucją w Polsce ustawowo powołaną do realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Jednym z istotnych elementów PMS jest monitoring przyrodniczy, w tym monitoring gatunków chronionych, o czym stanowi Art. 25 ust. 2 *Ustawy z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dziennik Ustaw 2001 nr 62 poz. 627 z późn. zm.). GIOŚ otrzymuje środki finansowe z budżetu Państwa, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska oraz z funduszy europejskich na monitoring chronionych gatunków, jest także prawnie zobowiązany do udostępniania innym podmiotom (w tym także GUS) zebranych w ramach PMS danych.

Porównanie informacji o liczebności wilków i rysi w 2018 r. opublikowanych w Roczniku Statystycznym Ochrona Środowiska 2019 (stan na 2018 r.) oraz zebranych w ramach prowadzonego przez GIOŚ monitoringu tych gatunków ujawnia znaczące rozbieżności. Podczas gdy GUS podaje, że w Polsce żyło wówczas 2 868 wilków oraz 427 rysi, to dane GIOŚ mówią o 1886 wilkach oraz 123 rysiach. Dane GIOŚ o liczebności wilków i rysi, zebrane podczas szeroko zakrojonych badań terenowych z wykorzystaniem metod genetycznych, były podstawą do przygotowania przez polski Rząd raportu dla Komisji Europejskiej, wynikającego z zapisów Art. 17 *Dyrektywy Siedliskowej UE*. Raport ten jest zamieszczony w otwartym dostępie na stronach Komisji Europejskiej. Ponadto, pomimo iż GIOŚ w ramach swoich obowiązków realizował w latach 2020-2022 pilotażowy program monitoringu niedźwiedzia w Polsce, źródłem danych dla GUS o liczebności tych drapieżników w kraju był ponownie GDOŚ.

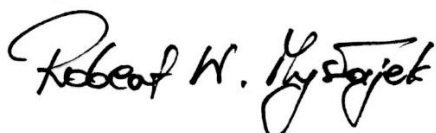
Ocena liczebności populacji dużych ssaków drapieżnych jest zadaniem niezwykle trudnym, pracochłonnym i bardzo kosztownym. Dla przykładu monitoring wilka i rysia realizowany przez GIOŚ w latach 2018-2020 kosztował blisko 3 mln zł. Warto przy tym zaznaczyć, że ani Dyrektywa Siedliskowa UE, ani zapisy polskiego prawa, nie wymagają, by dla populacji gatunków chronionych takie liczenia były wykonywane co roku. Inwentaryzacje powinny być jednak

prowadzone przy pomocy wiarygodnych metod, aby raporty dostarczane dla Komisji Europejskiej o stanie ochrony gatunków z Dyrektywy Siedliskowej zawierały rzetelne dane.

Niejasne jest również, dlaczego te najtrudniejsze do policzenia gatunki chronione zostały wybrane przez GUS, by co roku przedstawiać ich liczebność w Roczniku Statystycznym Ochrona Środowiska. Żądanie podawania ich liczebności skierowane do GDOŚ i pośrednio do regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, prowadzi do pojawiania się na łamach wydawnictw GUS danych nieprawdziwych, wprowadzających polską i zagraniczną opinię publiczną w błąd.

W związku z tym wnioskujemy, by informacje o liczebności wilków, rysi i niedźwiedzi były publikowane na podstawie danych GIOŚ, i tylko w tych latach, w których znane są końcowe wyniki monitoringu i opracowany został raport dla Komisji Europejskiej.

W imieniu sygnatariuszy:

Dr hab. inż. Robert W. Mysłajek, prof. UW

Sygnatariusze listu

Prof. dr hab. **Rafał Kowalczyk**
Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży

Prof. dr hab. **Krzysztof Schmidt**
Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży

Dr hab. inż. **Robert W. Mysłajek**, prof. UW
Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego

Dr hab. **Sabina Pierużek-Nowak**, prof. UW
Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego

Dr hab. **Nuria Selva**, prof. IOP PAN
Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie

Dr hab. **Michał Żmihorski**, prof. IBS PAN
Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży

Dr **Agnieszka Sergiel**
Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie

Do wiadomości:

- Anna Moskwa, Minister Klimatu i Środowiska
- Andrzej Szweda-Lewandowski, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
- Magda Gosk, p.o. Głównego Inspektora Ochrony Środowiska

ul. Ilji Miecznikowa 1, 02-096 Warszawa
tel.: 22 55 41 104, faks: 22 55 41 106
e-mail: dziekan@biol.uw.edu.pl
<http://www.biol.uw.edu.pl>